

Utlysning

Testfasiliteter i distriktene
2024

Etablering av katapultnoder under
Sivas ordning Norsk katapult

Siva jobber for bærekraftig, industriell verdiskaping og produksjon i hele landet, og forvalter ordningen Norsk katapult.

Ordningen Norsk katapult har som formål å bygge opp en nasjonal testinfrastruktur som skal bidra til raskere industriell verdiskaping og grønn omstilling i industri og næringsliv i hele landet.

I samarbeid med Norges fremste industrimiljø legger ordningen til rette for etablering og utvikling av katapulter (industrinære testarenaer) på utvalgte områder med stor verdi for fremtidens industri i Norge.

Gjennom disse testarenaene får bedrifter enkelt tilgang til utstyr, teknologi og kompetanse hos landets fremste industrimiljø, og Norge som nasjon får mer innovasjon, raskere omstilling og styrket konkurransekraft.

1. Bakgrunn og hensikt

Med denne utlysningen har Siva til hensikt å forsterke og forenkle tilgangen til testfasiliteter og industriell kompetanse i distriktene. Ved å etablere en struktur av katapultnoder under ordningen Norsk katapult skal flere bedrifter få tilgang til avgjørende testfasiliteter og industriell kompetanse. Det overordnede målet er å bygge en relevant, fremtidsrettet og nasjonal testinfrastruktur med et samlet og koordinert tilbud av utstyr, teknologi og kompetanse for bedrifter i hele landet.

Ordningen Norsk katapult ble i 2017 lansert som ett av ni prioriterte tiltak i Industrimeldingen «Industrien – grønnere, smartere og mer nyskapende». Siva er eier og har forvaltningsansvaret. Les mer om ordningen i vedlegg 1 og på norskkatapult.no.

Fem katapultsenter er til nå etablert innenfor fem ulike områder (katapultområder) som er pekt ut som særlig viktige for fremtidens industri i Norge. Det er etablert katapultsenter både innenfor muliggjørende teknologiområder og innenfor bransjer som er av stor nasjonal betydning.

MANUFACTURING TECHNOLOGY NORSK KATAPULT SENTER siva	FUTURE MATERIALS NORSK KATAPULT SENTER siva	DIGICAT NORSK KATAPULT SENTER siva	SUSTAINABLE ENERGY NORSK KATAPULT SENTER siva	OCEAN INNOVATION NORSK KATAPULT SENTER siva
Produksjonsteknologi Industri 4.0 Automatisert produksjon Design for Manufacturing Automatisert montasje Lean og produktivitet Additiv Manufacturing Sprøytstøping og viking Metallforming og -bearbeiding	Test og utvikling av materialer Metaller og mineraler Plast og kompositt Pulverteknologi Materialtesting Klimatesting og levetidsforlengelse Sirkulærøkonomi og resirkulering Additiv produksjon Batteriteknologi	Digitalisering Virtuell prototyping: test og validering av produkt, tjeneste og konsepter Kunstig intelligens Digitale tvillinger: utvikling og anvendelse Fjernstyring og autonomi Automasjon og sensorikk (IoT) Cyber Security	Fornybar energi Flytende havvind Smarte energiløsninger Test om bord på skip Grønn skipsfart / grønne drivstoff (ammoniakk og hydrogen) Co2-lagring	Havnæringer Havbruk RAS-lab Havovervåking og subsea-løsninger Trykktesting Additiv prototyping Havmineraler

Katapultsentrene representerer ledende industrielle miljø innenfor sitt område, og skal gjennom partnerskapet utvikle og tilgjengeliggjøre utstyr, teknologi og kompetanse – til nytte for bedrifter over hele landet (for en nærmere beskrivelse av katapultsentrene og områdene, se norskkatapult.no/katapulter).

I katapultsentrene får bedrifter:

- ✓ Tilgang til internasjonalt ledende testfasiliteter og kompetanse
- ✓ Hjelp til å utvikle, teste og simulere produkter, tjenester og prosesser
- ✓ Et tilpasset tilbud, enten det er noen timers møte for nødvendige avklaringer, problemløsning i workshops, tester i lab skala, eller fullskala testing i lengre innovasjonsløp

Katapultsentrenes tjenestetilbud har vist seg å ha stor effekt og bidrar blant annet til at bedrifter får rask avklaring på utfordringer, økt innovasjonstakt og kompetanse.

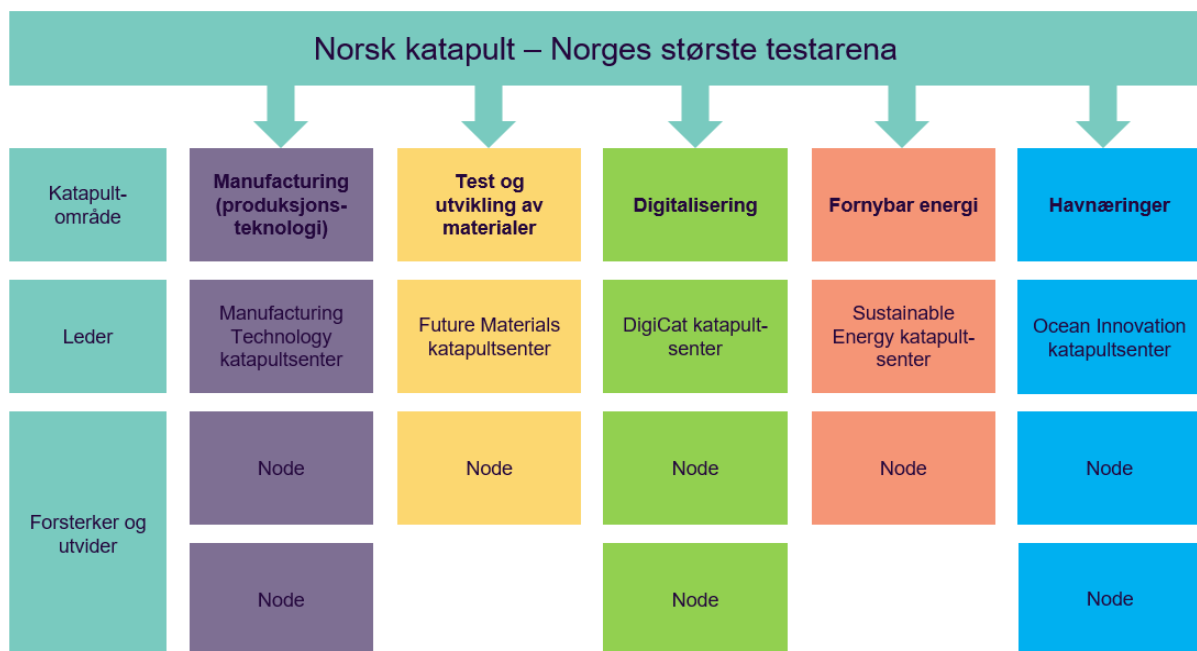
For å øke tilgjengeligheten til katapultsentrenes tjenestetilbud for bedrifter over hele landet, samt styrke katapultordningen sin kapasitet, ble det i statsbudsjettet for 2022 bevilget 40 millioner kroner til testfasiliteter i distriktene. Som et resultat av dette ble det i starten av 2023 igangsatt pilotprosjekt med åtte katapultnoder, knyttet til de fem eksisterende katapultsentrene. Målet med pilotprosjektet er å teste og høste erfaringer for hvordan en slik struktur kan innordnes i ordningen Norsk katapult.

Siva inviterer nå aktuelle aktører til å søke om å få status og oppdrag som katapultnode, med formål om å forsterke den etablerte katapultstrukturen og øke tilgangen til testfasiliteter og industriell kompetanse i distriktene.

2. Formålet til katapultnoder

Katapultnodene vil gi flere bedrifter en enklere tilgang til avgjørende testfasiliteter og bidra til økt industriell kompetanse i distriktene. En katapultnode skal inngå som en del av den nasjonale testinfrastrukturen under Norsk katapult og skal sammen med katapultsentrene utvikle og tilgjengeliggjøre testkapasiteter og tjenestetilbud for bedrifter, innenfor ett eller flere av de prioriterte områdene (katapultområdene).

Katapultnoden skal hovedsakelig være tilknyttet ett katapultområde (men kan være tilknyttet flere i enkelte tilfeller), og skal utvikle og tilgjengeliggjøre testkapasiteter og tjenestetilbud som komplementerer og utvider eksisterende kapasiteter og tilbud. **Katapultsenteret har ansvaret for og skal lede utviklingen av sitt katapultområde**, jf. figuren nedenfor.

Figur: Eksempel på hvordan katapultstrukturen kan se ut inkl. noder.

Katapultnoden skal gjennom regionale partnerskap utvikle og tilgjengeliggjøre utstyr, teknologi og kompetanse i distriktene, som komplementerer og/eller utvider testkapasiteten og tjenestetilbudet innenfor området/områdene katapultnoden er tilknyttet.

Kjerneoppgavene til en katapultnode kan oppsummeres til å være følgende:

1. Utvikle og tilgjengeliggjøre testkapasiteter: Utvikle og tilgjengeliggjøre utstyr, teknologi og kompetanse i sin region som skal komme bedrifter til gode, og som dermed utvider den totale nasjonale testinfrastrukturen og tilbudet under Norsk katapult.
2. Utvikle tjenestetilbud: Utvikle og tilby et attraktivt og relevant tjenestetilbud (med utstyr, teknologi og kompetanse) for bedrifter i hele landet (dvs. være relevant på et nasjonalt nivå, gjøres i samarbeid med katapultsenter), særlig rettet mot små og mellomstore bedrifter.
3. Regional mobilisering av bedrifter: Forenkle inngangen for bedrifter i regionen, til hele katapultordningen og det nasjonale tilbudet ordningen tilbyr.

Punkt 1 og 2 henger sammen (se for øvrig «beskrivelse av ordningen Norsk katapult» i vedlegg 1).

3. Om utlysningen

Rammer

Det er for 2024 bevilget 40 millioner kroner til Siva for testfasiliteter i distriktene. Dette skal dekke etablering og utvikling av katapultnoder tilknyttet katapultsentrene, under ordningen Norsk katapult. Det tas sikte på å etablere 5-10 katapultnoder i løpet av 2024.

Hvem kan søke?

Utlysningen retter seg mot søkere (en juridisk enhet) med god forankring i industri- og innovasjonsmiljøer i distriktene¹ og som har kapasitet og evne til å utvikle en katapultnode i tråd med formålet (som beskrevet i denne utlysningen).

Søkere må vise til samarbeid med bedrifter og eventuelt institutter/akademiske institusjoner i regionen som allerede fra start kan tilgjengeliggjøre utstyr, teknologi og kompetanse gjennom katapultnoden og ordningen Norsk katapult (se avsnittet «krav til søkere» nedenfor). Disse aktørene vil i sum utgjøre et konsortium som søker om å bli en katapultnode.

Hva skal det søkes om?

Det skal søkes om et «hovedprosjekt» for å få status og oppdrag som katapultnode under ordningen Norsk katapult. Det må spesifiseres hvilket *katapultområde* (evt. flere) katapultnoden ser for seg å inngå i, og herunder hvilke næringer, bransjer og sektorer man retter seg mot. I tillegg må det defineres hvilket *geografisk område* som skal være katapultnodens nedslagsfelt.

Hovedprosjektet kan organiseres under et eget juridisk foretak som skal ha gjennomføring av hovedprosjektet som formål (forutsetning: non for profit). Alternativt kan hovedprosjektet organiseres som et eget økonomisk område i en eksisterende virksomhet. Foretaket (alt. økonomisk område i eksisterende virksomhet) vil utgjøre fasilitator av katapultnoden, og er ansvarlig for å lede utviklingen.

For å få status og oppdrag som katapultnode under ordningen Norsk katapult må fasilitator (på vegne av konsortiet) inngå avtale med Siva for gjennomføring av et hovedprosjekt. Hovedprosjektet vil ha en varighet på 3 år, med mulighet for forlengelse (intensjonen er langsiktig).

Konsortiet bak hovedprosjektet

Konsortiet skal bestå av:

- Én fasilitator (foretaket eller øk. område i eksisterende virksomhet), og
- Minimum 3 «Kjernepartnere» (kan være bedrifter, forskningsinstitutter eller akademiske institusjoner, hvor majoriteten er bedrifter) som er sentrale aktører i regionen og innenfor katapultområdet (evt. områdene)

Kjernepartnerne binder seg kontraktuelt til hovedprosjektet i hovedprosjektets kontraktperiode (men intensjonen er langsiktig), og forplikter seg til å:

- Tilgjengeliggjøre og utvikle kompetanse, teknologi og utstyr (til «common good»)
- Utvikle og levere tjenester til bedriftskunder
- Være en aktiv bidragsyter til utvikling av hovedprosjektet, operativt og strategisk
- Markedsføre katapultnoden og profilere seg som en del av Norsk katapult

¹ Distrikt defineres i denne sammenheng som områder utenfor de store befolkningssentrene i Norge.

Hva kan støttes?

For etablering og utvikling av en katapultnode (dvs. for gjennomføring og utvikling av hovedprosjektet) kan det søkes om «etableringsstøtte» på inntil 1,5 millioner kroner årlig i avtaleperioden (3 år).

Støtten skal bidra til oppbygging av en bærekraftig driftsmodell i katapultnoden og skal eksempelvis brukes til utvikling av operasjonelle rutiner og prosedyrer, gjennomføring av informasjons- og mobiliseringsarbeid, samhandlingsprosesser med aktuelle katapultsenter, samt utvikling av øvrige partnerskap og nettverk regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Fordeling av etableringsstøtten:

Beskrivelse	Støttebeløp (årlig, i avtaleperioden)
Driftsstøtte: Oppbygging av en bærekraftig driftsmodell i katapultnoden	Inntil 1 000 000 kroner
«Samhandlingsprosesser» med katapultsenter (se forutsetning for tildeling under kapittel 4 nedenfor og mal i vedlegg 5c)	Inntil 500 000 kroner (øremerket til dette formålet)

Støtten gis under GBER artikkel 27; *Støtte til innovasjonsklynger*. Maksimal støttesats er 50 % av de støtteberettigede kostnadene i den perioden hvor støtten ytes (se vedlegg 2 for mer informasjon).

Det er forventet at katapultnoden på sikt bygger opp en bærekraftig driftsmodell.

Finansiering til øvrige aktiviteter

I tillegg til etableringsstøtten vil Siva organisere mulighet for at det i løpet av høsten 2024 kan søkes om inntil 2 millioner kroner² på «aktivitetsbasert støtte».

Siva har definert særskilte innsatsområder for ordningen Norsk katapult som inngår i finansieringsstrukturen omtalt som «aktivitetsbasert støtte». Støtten skal sikre at katapultnoden er i stand til å ivareta sitt samfunnsoppdrag (jf. formålet) og skal benyttes til å finansiere aktiviteter det ikke er mulig eller utfordrende å få kostnadsdekning på. Eksempler på slike aktiviteter er prekvalifisering av SMBer før det gjennomføres et katapultprosjekt, utvikling av nye katapulttjenester og opplæring som gir økt kompetanse i katapultnoden og som bidrar til å styrke katapultstrukturen.

Aktivitetsbasert støtte for 2024 vil utlyses separat etter opptak av katapultnode. Det vil bli årlige utlysninger på aktivitetsbasert støtte som både katapultsentrene og -nodene kan søke på.

Siva arbeider også for at det fra 2025 vil være anledning til å søke om *investeringsstøtte* som skal brukes til anskaffelse av nytt utstyr og/eller oppgradering og tilpasning av eksisterende testutstyr.

Det oppfordres til å komplementere Siva-støtten med annen finansiell støtte som underbygger formålet.

² Med forbehold om endringer.

4. Søknads- og vurderingsprosess

Opptak av katapultnoder utlyses som en åpen konkurranse.

Søknads- og vurderingsprosessen vil gjennomføres i to trinn. Søknader som i trinn I fremstår som godt kvalifiserte kandidater etter gitte vurderingskriterier (se krav til og vurdering av søkere nedenfor) går videre til trinn II.

- Trinn I: Søknad etter søknadsmal (se vedlegg 3). Søknadene blir vurdert av en evalueringsgruppe bestående av fagpersoner fra Siva og Innovasjon Norge.
- Trinn II: Intervju med evalueringsgruppen, og eventuelt videre kontraktsforhandlinger mellom Siva, søker og aktuelle katapultsenter (ledet av Siva).

Aktivitet	Dato og tidspunkt
Utlysningen offentliggjøres	1. mars
Digitalt søke-webinar	15. mars kl. 12:00
Digitalt søke-webinar	19. april kl. 10:00
Søknadsfrist (trinn I)	15. mai kl. 23:59
Intervju- og forhandlingsrunde (trinn II)	Juni – august
Offentliggjøring av tildeling	August

Spørsmål og svar om utlysningen vil publiseres på Sivas hjemmeside (se Siva.no/xx).

Forutsetninger for tildeling

Dersom en søker får innvilget søknaden om å få status og oppdrag som katapultnode under ordningen Norsk katapult må søker (på vegne av konsortiet) inngå avtale med Siva for gjennomføring av hovedprosjektet.

I denne avtalen vil Siva stille krav om at det inngås samarbeidsavtale (se mal i vedlegg 4c) med minimum ett katapultsenter (forutsetning for tildeling). En katapultnode kan i enkelte tilfeller inngå samarbeidsavtale med to katapultsenter der det er naturlig som følge av katapultnodens innretning og tematikk.

Siva vil stille krav om en samarbeidsavtale der katapultnodens testkapasiteter og -tilbud skal inngå i et av de fem katapultområdene. Samarbeidsavtalen skal synliggjøre katapultnodens testkapasiteter og tilbud og hvordan dette komplementerer og/eller forsterker katapultområdet.

Formålet med en slik samarbeidsavtale er å sikre koordinering og avstemming med det katapultsenteret som leder utviklingen av katapultområdet.

Krav til søkere

Søkere må oppfylle følgende kvalifikasjonskrav:

1. Søker må ha tilholdssted og definere et geografisk nedslagsfelt som i hovedsak er innenfor et distriktsområde. Distrikt defineres i denne sammenheng som områder utenfor de store befolkningssentrene i Norge³.
2. Søker må dokumentere at man representerer et konsortium bestående av minimum 3 bedrifter og evt. institutter/akademiske institusjoner i regionen som er sentrale innenfor katapultområdet (evt. områdene). Siva vil særlig vektlegge representasjon fra industri og næringsliv.
3. Søker må dokumentere at konsortiet ved prosjektets oppstart kan tilgjengeliggjøre utstyr, teknologi og kompetanse til målgruppen og sannsynliggjøre at man sammen med deltakere i konsortiet har ressurser til å komplettere dette gjennom videre utvikling.

Punkt 2 må dokumenteres gjennom en konsortieavtale (se mal i vedlegg 4b) som legges ved som vedlegg til søknaden. Punkt 3 må dokumenteres gjennom en oversikt over testkapasiteter⁴ (utstyr, teknologi og kompetanse) som kan tilgjengeliggjøres allerede fra oppstart.

Søkere som ikke oppfyller disse kravene, vil ikke bli vurdert videre.

Vurdering av søkere

Kvalifiserte søkere vil bli vurdert etter formålet med utlysningen, og til hvilken grad de har evne og kapasitet til å levere på kjerneoppgavene til en katapultnode. Vurderingskriteriene er delt inn i fire områder, hvor de tre første henger sammen og påvirker hverandre.

Vektingen fordeler seg slik:

1) Partnerskap (20 %)	4) Samspill med regionen
2) Testkapasitet (20 %)	
3) Tjenestetilbud (20 %)	
Teller 60 %	Teller 40 %

Evalueringsgruppen vil benytte følgende karakterskala i vurderingen:

Karakterscore	Beskrivelse
4	<u>Svært sterk</u> : Leverer svært sterkt på området og har ingen vesentlige mangler.
3	<u>Sterk</u> : Leverer sterkt på området, men har noen mindre mangler.
2	<u>Middels</u> : Leverer middels på området, og har flere mangler.
1	<u>Svak</u> : Leverer svakt på området, og har flere vesentlige mangler.
0	Ubesvart / svarer ikke på kriteriet

³ Siva vil som et utgangspunkt vurdere klasse 3-6 i [SSB sin sentralitetsindeks](#) som distrikt.

⁴ Se også ordliste på side 10.

Partnerskap

- **Konsortium:** Konsortiedeltakerne har en tydelig posisjon og høy kompetanse innenfor katapultområdet, samt motivasjon for å utvikle en katapultnode og bli en del av den nasjonale katapultstrukturen. Siva vil vurdere hvor forpliktende industri- og næringslivsdeltakelsen er i konsortiet⁵.
- **FoU-miljø:** Søker samarbeider med relevante forskningsinstitutter og akademiske institusjoner innenfor katapultområdet.
- **Innovasjonsøkosystem:** Søker samarbeider med andre relevante aktører i innovasjonsøkosystem innenfor katapultområdet (f.eks. klynger, inkubatorer, næringshager, bransje-/sektornettverk osv.). Det vil vektlegges hvordan aktørene utfyller hverandre med verdikjende tjenester slik at flere bedrifter kommer raskere fra idé til industriell verdiskaping.

Testkapasitet

- **Nyhetsverdi:** Konsortiet tilgjengeliggjør og skal utvikle utstyr, teknologi og kompetanse som komplementerer og/eller utvider eksisterende kapasiteter innenfor katapultområdet.

Tjenestetilbud

- **Målgruppen:** Tjenestetilbudet som skal bygges opp er attraktivt og relevant for målgruppen (særlig for små og mellomstore bedrifter).
- **Nyhetsverdi:** Tjenestetilbudet som skal bygges opp komplementerer og/eller utvider eksisterende tjenestetilbud i katapultstrukturen.
- **Formål:** Tjenestetilbudet bidrar til å oppnå ordningens formål, dvs. økt industriell verdiskaping og grønn omstilling i Norge.

Samspill med regionen

- **Forankring i regionen:** Søker inngår i et økosystem i regionen som gjennom katapultnoden kan integreres og kobles tettere sammen for å bistå bedrifter.
- **Mobilisering av bedrifter:** Søker har et bredt kontaktnett og en mobiliseringsplan for å nå ut til små og mellomstore bedrifter i *hele* regionen (katapultnodens geografiske nedslagsfelt). Mobiliseringsplanen skal beskrive både hvordan katapulten selv arbeider ut mot det regionale markedet og hvordan klynger, inkubator, næringshager og eventuelt andre i regionen er aktive mobiliseringsaktører til katapultene.

⁵ Forankring er et viktig stikkord her.

5. Ordliste

Katapultområde	Områder Siva har pekt på som særlig viktig for fremtidens industri og næringsliv i Norge. Det er hittil etablert katapulter med testkapasiteter og tjenestetilbud innenfor fem prioriterte områder, hvorav tre av disse er muliggjørende teknologiområder og to er bransjer som er av stor nasjonal betydning.
Katapult	Fellesbetegnelse på katapultsenter og -noder. En katapult kan defineres som summen av den kompetanse, teknologi og testfasiliteter som tilgjengeliggjøres av en fasilitatororganisasjon (administrasjonen i katapulten) og dens kjernepartnere.
Katapultsenter	Internasjonalt ledende og en spydspiss innenfor katapultområdet. Har en nasjonal rolle og et nasjonalt mandat – skal være relevant for og bistå bedrifter over hele landet. Vil være leder for og ha ansvaret for å utvikle katapultområdet (med noder).
Katapultnode	Inngår som en node som komplementerer og utvider testkapasiteter og tjenestetilbud innenfor katapultområdene. Har et særlig regionalt ansvar for å mobilisere bedrifter fra sin region, til hele katapultordningen og det nasjonale tilbudet ordningen tilbyr. Kan også ha testkapasiteter og tjenestetilbud som er relevant på et nasjonalt nivå.
Konsortium	Katapultene skal være organisert som et konsortium, bestående av flere deltakere som alle bidrar med å tilgjengeliggjøre utstyr, teknologi og kompetanse.
Kjernepartner	Alle konsortiedeltakerne som eier utstyr som tilgjengeliggjøres og stilles til disposisjon i katapulten. Kan være ledende bedrifter, forskningsinstitutter og akademiske institusjoner – som på permanent basis tilgjengeliggjør utstyr, teknologi og kompetanse gjennom katapulten (kontraktuelt forpliktet gjennom konsortieavtale og evt. investeringsavtale).
Samarbeidspartner	En samarbeidspartner forplikter seg etter bilaterale avtaler med den enkelte katapult. Forpliktelsene vil ofte basere seg på komplementær tilgjengeliggjøring av relevant infrastruktur og/eller kompetansebidrag.
Testkapasitet	Utstyr, teknologi og kompetanse som tilgjengeliggjøres og videreutvikles gjennom katapulten, og som er fundamentet for å utøve tjenester overfor bedriftene. Testkapasiteter kan være: <ul style="list-style-type: none"> • Testfasiliteter og utstyr i ulik skala (opp til fullskala-nivå) • Digitale teknologier (f.eks. tilgjengeliggjort gjennom digitale plattformer), og som ofte inngår i kombinasjon med de fysiske fasilitetene • Kompetanse på anvendelse av testfasiliteter og utstyr (f.eks. operatørkompetanse) • Tilgang på industrielle eksperter som leverer på tjenestetilbud (behøver ikke nødvendigvis å være tilknyttet de fysiske testfasilitetene)
Tjenestetilbud	De konkrete leveransene til bedriftskunder (test og kompetanse).

6. Vedlegg

Vedlegg 1: Beskrivelse av ordningen Norsk katapult

Vedlegg 2: Veileder statsstøtte – Støtte til innovasjonsklynger (GBER art. 27)

Vedlegg 3: Søknadsmal (trinn I)

Vedlegg 4: Avtaleverk

4a) Mal til Hovedavtale mellom Siva og katapultnode

4b) Mal til Konsortieavtale for konsortiedeltakerne bak katapultnoden

4c) Mal til Samarbeidsavtale mellom katapultsenter og -node